

**HOMILIE MGR. JOHAN BONNY, BISSCHOP VAN ANTWERPEN
DANKVIERING PONTIFICAAT PAUS BENEDICTUS XVI
DERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD**

**Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen
Zondag 3 maart 2013, 17u**

Broeders en zusters,

Op 11 februari kondigde paus Benedictus XVI een onverwachte maar begrijpelijke beslissing aan. Hij zou zijn ambt als bisschop van Rome neerleggen. Hij nam die beslissing in volle vrijheid en na rijp beraad. Als reden voor zijn aftreden verwees de paus naar zijn leeftijd en gezondheid, waardoor hij niet meer opgewassen is tegen de zwaarte van zijn taak. De beslissing van de paus werd op algemene waardering onthaald, omdat ze getuigt van eerlijkheid, wijsheid en nederigheid.

Vandaag zijn wij als katholieke kerkgemeenschap dankbaar voor wie paus Benedictus geweest is: een diepgelovig man, een christen uit één stuk en een bekwaam theoloog, die op zoek ging naar de kern van ons geloof en die probeerde te verwoorden. Hij was vooral een man van de Kerk, die stond op de echtheid en de schoonheid van het christelijk geloof. Later moeten historici maar een balans opmaken van het pontificaat van Benedictus XVI, want daarvoor is meer tijd en afstand nodig. Vandaag willen we als gelovige gemeenschap dank zeggen aan God voor wat we van Hem ontvingen in de persoon van paus Benedictus. We bidden dat God onze paus-emeritus nog lang in goede gezondheid mag bewaren en dat zijn getuigenis vrucht mag dragen.

Vanaf morgen begint voor de katholieke Kerk een nieuw hoofdstuk. De kardinalen zijn samen in Rome voor de keuze van een nieuwe paus. Zij vertegenwoordigen heel onze kerkgemeenschap, uit alle landen en continenten, van zoveel kleuren en talen. In hun bagage dragen ze de ervaringen mee van geloofsgemeenschappen over heel de wereld. Het zijn verhalen van vreugde en zorg, van hoop en verlangen. Eerst zullen de kardinalen een aantal dagen beraadslagen over de grote uitdagingen die de nieuwe paus wachten in de vijf continenten. Ze zullen ongetwijfeld spreken over de centrale diensten van het Vaticaan: hoe ze functioneren, hoe ze beter kunnen functioneren. De kardinalen zullen het wellicht ook hebben over de groeiende nood aan overleg, verbondenheid en gedeelde keuzes in onze Kerk. Ongetwijfeld zal de vraag naar een meer geloofwaardige verkondiging van het Evangelie ter sprake komen, na de moeilijke tijden die ook wij in onze gemeenschap hebben doorgemaakt. De kardinalen zullen vooral moeten nadenken over het beste profiel van de bisschop van Rome in onze dagen.

Laat mij nog even stilstaan bij de vraag: wie is voor ons de bisschop van Rome? Waarom is hij voor katholieke gelovigen zo belangrijk? Voor de bisschop van Rome gebruiken we minstens drie namen: we noemen hem 'de opvolger van Petrus', 'pontifex' of 'bruggenbouwer' en 'paus'.

Om te beginnen noemen we de bisschop van Rome de **opvolger van Petrus**. Daar zit de oorsprong en de kern van het ambt dat de paus uitoefent. De kranten en de nieuwsberichten hadden het de laatste dagen uitvoerig over hoe de paus zich kleedt, welke kleur van schoenen hij draagt, welke kleur van habijt, wat zijn titel zal zijn. Belangrijker voor mij was een foto waarop de hand van de paus te zien was, met de vissersring die hij draagt. Die ring verwijst naar Petrus, als visser geroepen door Jezus aan het meer van Galilea. Aan Petrus heeft Jezus een bijzondere taak gegeven: de taak om zijn broeders in het geloof te sterken, om hun leidsman te zijn, om met zijn voorbeeld en getuigenis in hun midden te staan. De taak van Petrus is sinds de vroegste tijd van de Kerk overgedragen aan de bisschop van Rome. Was Petrus de slimste of de sterkste uit de groep van de twaalf? Waarschijnlijk niet. Gelukkig weten we over Petrus veel. In het Nieuwe Testament wordt vaak over hem gesproken. We leren hem kennen als een complexe man. Soms kan Petrus heel enthousiast zijn en moedig, tot in het overmoedige toe. Vurig kan hij zijn geloof belijden, in naam van de twaalf. We weten echter dat Petrus ook zwakke momenten kon hebben; op Goede Vrijdag zou hij Jezus tot driemaal toe verloochnen. We weten dat Petrus toen geweend heeft van ontgoocheling en berouw. En we weten dat hij op zijn stappen kon terugkeren. Aan het einde van het Johannesevangelie vraagt Jezus driemaal aan Petrus: “Hou je van Mij?” Nadat Petrus driemaal ‘ja’ heeft gezegd, bevestigt Jezus Petrus driemaal in zijn opdracht: “Weid mijn lammeren” (cf. Joh. 21, 15-18).

De bisschop van Rome is de opvolger van Petrus. Bidden we voor een supermens? Neen. We bidden dat de volgende paus, naar het voorbeeld van Petrus, op de eerste plaats een gelovige mens mag zijn, met zijn eigen ervaring en talenten, met zijn sterke en misschien ook zwakke kanten. Een paus die onze kerkgemeenschap kan voorgaan en leiden langs de weg van het eenvoudige geloof in Jezus Christus.

Er is een tweede titel die we voor de paus gebruiken: in het Latijn noemen we hem **‘pontifex’**, wat letterlijk betekent: ‘bruggenbouwer’. De paus is gezonden om een ‘bruggenbouwer’ te zijn in de Kerk en in de wereld.

Bruggenbouwer in onze kerkgemeenschap: door de verbondenheid te versterken tussen christenen in diverse continenten en landen, tussen christenen van vroeger en van nu, tussen christenen die meer spirituele verdieping wensen en anderen die zich radicaler willen engageren, tussen het centrum van de Kerk en de periferie, tussen gelovigen die sterk staan en gelovigen die met kwetsuren door het leven gaan.

Bruggenbouwer tussen de christelijke kerken, in het spoor van Johannes Paulus II, die aan alle kerken vroeg om samen met hem na te denken over de manier waarop het Petrusambt kan worden ingevuld als een dienst aan de eenheid onder alle christenen.

Bruggenbouwer tussen de wereldgodsdiensten: we herinneren ons de beelden van Johannes Paulus II en Benedictus XVI tijdens hun bezoek aan een moskee of een synagoge.

Bruggenbouwer op wereldschaal tussen landen en volken. De krachten die landen en volken uit elkaar drijven zijn meestal sterker dan de krachten die bundelen en verenigen. Vanwege zijn functie moet de paus opkomen voor de belangen van de mensheid als geheel, voor de rechten en de toekomst van alle volken en landen. We geloven immers dat alle mensen kinderen zijn van één en dezelfde Vader.

De derde en meeste gewone titel die we voor de bisschop van Rome gebruiken is die van **'paus'**. De naam 'paus' komt van het Oudgriekse woord 'pappas' (vader), later gelatiniiseerd tot 'papa'. Met het woord 'paus' spreken we de bisschop van Rome aan als 'vader'. De paus is voor ons inderdaad als een vader. Wat doet een vader? Een vader staat midden zijn familie, in goede en kwade dagen. Hij weet wie blij zijn, maar nog meer wie ziek zijn of verdrietig. Een vader moet veel kunnen luisteren en aanhoren, soms ook veel zwijgen. Wanneer nodig moet hij een gezagvol woord kunnen spreken, niet om zichzelf te verheffen, maar omwille van het algemeen welzijn van de hele familie. Aan een vader mag en moet iets zitten dat van vroeger komt, iets van de levenservaring en de wijsheid van vorige generaties. Aan een vader moet je kunnen vragen: 'hoe deed je dat vroeger?', 'hoe zou jij dat nu doen?' Vaak kijken vaders - en moeders - aan tegen de eigenaardige wegen die hun kinderen gaan. Soms zouden ze hun kinderen liever een andere keuze zien maken. Soms zien ze hoe één van hun kinderen of kleinkinderen in het slop geraken. Maar ze houden de deur voor iedereen open. Dat is hun kracht en hun sterkte. En tenslotte, van een vader mag je verwachten dat hij optimistisch blijft: omdat zijn kinderen op hem gelijken en omdat hij ze mee opgevoed heeft. Aan zo'n paus hebben we nood: een paus die als een goede vader in het midden staat van de grote familie die onze kerkgemeenschap is.

Goede vrienden, vandaag danken we de Heer voor het getuigenis dat we hebben ontvangen van paus Benedictus. We bidden dat de kardinalen een goede opvolger voor hem mogen kiezen: iemand die ons geloof versterkt, die bruggen bouwt en die een goede vader voor ons is.

Amen.

+ Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen